

Tillatelse TU20-17-1 etter forurensningsloven til deponering av fosfatsand og utslipp av radioaktive stoffer fra Bjorstaddalen Næring AS

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16., § 29 jf. forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall § 4, jf. avfallsforskriften kap. 16.

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 25. mai 2020 og søknad om endring av tillatelse datert 25.04.2022 og oppdatert søknad om endring av tillatelse datert 25.11.2022 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden.

Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) gjør oppmerksom på at annen aktuell lovgivning gjelder uavhengig av denne tillatelsen, og at tillatelsen ikke fritar Bjorstaddalen Næring AS (heretter kalt virksomheten) fra oppfyllelse av krav i annet regelverk.

Tillatelsen gjelder fra dags dato.

DSA kan oppheve eller sette nye vilkår i tillatelsen og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake. Dette kan skje dersom skaden eller ulempen ved virksomheten blir vesentlig større eller annerledes enn ventet da tillatelsen ble gitt, eller hvis det som følger av ellers gjeldende omgjøringsregler, jf. forurensningsloven § 18.

DSA understreker at ikke bare menneskers helse, men også vern av miljøet skal ivaretas ved bruk og utslipp av radioaktive stoffer.

Informasjon om virksomheten

Virksomhet	Bjorstaddalen Næring AS
Gateadresse	Kilebygdvegen 104
Postadresse	Kilebygdvegen 104, 3739 Skien
Kommune og fylke	Skien kommune, Vestfold og Telemark fylkeskommune
Bransje	Mottak og håndtering av avfall
Organisasjonsnummer	914335329

Tillatelse gitt: 02.11.2020	Endringsnummer: 1	Sist endret: 27.06.2023
<p>Ingeborg Mork-Knutsen Seksjonssjef</p> <p>Camilla K. M. Winterstad Seniorrådgiver</p> <p>Dokumentet er elektronisk godkjent.</p>		
Tillatelsesnummer: TU20-17-1		Saksnummer: 20/00746

Endringslogg

Endringsnummer og dato	Gjeldende vilkår	Endring	Bakgrunn
1 16.06.2023	Deponering av 15 000 tonn/år fosfatsand. Se tabell 1 nedenfor: grenser for utslipp til vann.	Deponering av 30 000 tonn/år fosfatsand. Se tabell 1 nedenfor: grenser for utslipp til vann.	Virksomheten har behov for tillatelse til deponering av økte mengder fosfatsand som følge av økt produksjonsavfall fra Yara Porsgrunn som følge av mangel på råstoff fra Russland. Virksomheten har behov for økte utslippsgrenser for radioaktive stoffer.

1. Tillatelsen omfatter

Tillatelsen gjelder for økte mengder deponert fosfatsand hos virksomheten samt økte utslipp av radioaktive stoffer som følge av disse økte massene samt deres opprinnelige sammensetning:

- Tillatelsen gjelder mottak og deponering av inntil 30 000 tonn/år fosfatsand.
- Tillatelsen omfatter utslipp av sigevann som inneholder naturlig forekommende radioaktive stoffer.

Tillatelsen er begrenset av de opplysninger som kommer frem av søknaden. Ved vesentlige endringer skal virksomheten kontakte DSA uten unødig opphold.

2. Utslipp av radioaktive stoffer

All forurensning fra virksomheten er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

DSA stiller krav til at alle virksomheter som har utslippstillatelse etter forurensningsloven om at de må ta hensyn til alle naturlig forekommende radioaktive stoffer som slippes ut fra virksomheten når utslipp beregnes.

2.1 Utslipp til vann

De totale mengdene radioaktive stoffer som slippes ut via sigevann fra deponiet skal ikke overskride mengdene gitt i tabell 1 nedenfor. Det skal ikke forekomme utslipp av andre radioaktive stoffer enn de som er definert i tabell 1.

Forurenset sigevann fra deponiet skal ledes til kommunalt renseanlegg ved Knardalstrand i Porsgrunn kommune.

Virksomheten skal utføre analyser av sigevann før det ledes til kommunalt renseanlegg. Dette for å kontrollere at grenseverdiene i tillatelsen overholdes.

Tabell 1: Grenser for utslipp til vann

Radionuklide	Utslippsgrenser for utslipp til vann (M bq/år)	
	Gyldig fra 02.11.2020	Gyldig fra 14.04.2023
K-40	29,0	9 568
Pb-210	46,4	49
Ra-226	110,0	213
Ra-228	241,0	213
Th-228	6,1	25
Th-230	2,9	16
Th-232	1,2	7
U-234	8,2	755
U-235	0,3	2,2
U-238	7,3	618
Totalt	452,4	11 486

2.2 Utslipp som ikke er regulert av grenseverdier

Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsen er omfattet i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder avfall og utslipp er uønsket. Virksomheten plikter å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser.

2.4 Tiltak ved økt forurensningsfare

Virksomheten plikter så langt som mulig å hindre at det oppstår forhold som kan forårsake at utslippsgrensene overskrides. Virksomheten skal redusere eller innstille aktiviteten under slike forhold hvis det er nødvendig av miljømessige grunner.

Virksomheten skal så snart som mulig sende DSA opplysninger om endring av betydning i risiko for akutt forurensning eller i forutsetningene for DSAs tillatelse, og iverksette korrigerende tiltak i henhold til bestemmelsene i forurensningsloven.

2.5 Diffuse utslipp

Diffuse utslipp som kan medføre skade eller ulempe for miljøet eller befolkningen skal begrenses så langt som mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at eventuelle diffuse utslipp i forbindelse med lossing eller annen aktivitet holdes så lavt som mulig.

3 Radioaktivt avfall

Når det oppstår radioaktivt avfall, plikter virksomheten å sørge for at all håndtering av avfallet skjer i overensstemmelse med regler for dette fastsatt i forurensningsloven og avfallsforskriftens kapittel 16. Spesifikke krav til oppbevaring av radioaktivt materiale er gitt i henholdsvis avfallsforskriften § 16-4 og strålevernforskriften § 25.

3.1 Mottakskontroll

Virksomheten er ansvarlig for kun å motta avfall som omfattes av tillatelsen og skal til enhver tid ha mottakskontroll, som inkluderer, men ikke er avgrenset til: dokumentkontroll, deriblant kontroll med at avfallet er deklart, visuell inspeksjon av mottatt avfall, registrering, stikkprøvekontroller, rutiner for prøvetaking ved mistanke om feil ved forsendelsen og rutiner for å håndtere radioaktivt avfall som virksomheten ikke har tillatelse til å ta imot.

3.2 Mottak og deponering av radioaktivt avfall

Inntil 30 000 tonn per år fosfatsand kan mottas og deponeres. Fosfatsanden skal dekkes til så snart som praktisk mulig og senest innen en uke for å minimere støving fra fraksjonen.

3.3 Krav til dokumentasjon og journalføring

Virksomheten skal kreve at avfallsprodusent ved levering dokumenterer avfallets opprinnelse, innhold og egenskaper, jf. avfallsforskriften § 16-9.

Virksomheten skal til enhver tid ha oppdaterte oversikter (journaler) over:

- Opplysninger gitt i henhold til avfallsforskriftens § 16-9 første ledd.
- Totale mengder radioaktivt avfall mottatt og deponert ved anlegget, dvs. antall tonn radioaktivt avfall og nuklidespesifikke aktivitetsmengder.
- Opplysninger om plassering av det radioaktive avfallet i deponiene.

Journaler i henhold til denne tillatelsen skal oppbevares til etter at driften av deponiet er avsluttet, jf. forurensningsloven § 16. Ved avslutning av deponiet skal journalene overleveres DSA.

4 Måling og beregning av utslipp

4.1 Generelle vilkår

Virksomheten skal ha et overvåkningsprogram som beskriver overvåkning og prøvetaking i og omkring deponiområdet, samt målinger av mengden radioaktive stoffer i utslippsvannet. Målinger og beregning av utslipp av radioaktive stoffer skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. Virksomheten skal vurdere usikkerheten i målingen og/eller beregningene, og søke å redusere denne mest mulig.

Prøvetaking og analyse skal følge Norsk Standard (NS) eller anerkjente internasjonale standarder. DSA kan akseptere at andre metoder kan brukes også der standard finnes, dersom virksomheten dokumenterer at de er minst like formålstjenlige. Virksomheten er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret. Dersom eksterne laboratorier eller konsulenter benyttes for prøvetaking og analyse, skal disse være akkrediterte der dette er mulig.

4.2 Måleprogram

Sigevann fra deponiet skal måles for de radioaktive stoffene K-40, Pb-210, Ra-226, Ra-228, Th-228, Th-230, Th-232, U-234, U-235 og U-238. Det skal tas ut prøver månedlig til kvartalsvis analyse for å verifisere at grenseverdiene gitt i tillatelsen ikke overskrides. Virksomheten skal kunne fremlegge dokumentasjon om grunnlaget for rapporterte utslippsdata, inkludert utslippsfaktorer, beregningsmetoder og usikkerhetsvurderinger.

4.3 Miljøovervåkning

Virksomheten skal fortsette miljøovervåkning av deponiet slik som fastsatt i forrige tillatelse, TU20-17. Virksomheten skal analysere for radioaktive stoffer i grunnvann og overflatevann oppstrøms og nedstrøms for deponiet. I tillegg skal det analyseres for radioaktive stoffer i sigevanns-sediment. Minst én gang i året skal virksomheten analysere prøver fra prøvepunktene i deponiets nærhet for de radioaktive stoffene K-40, Pb-210, Ra-226, Ra-228, Th-228, Th-230, Th-232, U-234, U-235 og U-238. Resultatene fra miljøovervåkingen skal inkluderes i den årlige rapporteringen til DSA.

5 Avslutning – se tidligere sendte brev om avslutningsplan

Bjorstaddalen Næring AS sin plan for hvordan virksomheten kan avsluttes skal oppdateres hvert femte år og sendes inn til DSA. I avslutningsplanen skal det redegjøres for alle nødvendige tiltak for en forsvarlig avvikling og etterdrift av deponiet, inkludert sikring mot radioaktiv forurensning og program for overvåkning av mulig radioaktiv forurensning i terrestrisk og marint miljø. Varigheten av programmet for overvåkning med hensyn til mulig radioaktiv forurensning skal vurderes og begrunnes.

I tilbakemelding for *årsrapport for 2022 om utslipp av radioaktive stoffer og håndtering av radioaktivt avfall*, datert 16.03.2023 skriver DSA at avslutningsplanen som ble mottatt 14.03.2023, ikke oppfyller kravene gitt i tillatelse TU20-17. DSA ba derfor om en oppdatert plan for avslutning og etterdrift av deponiet, som inkluderer en oversikt over hvilke tiltak som skal gjøres for å forhindre radioaktiv forurensning til terrestrisk og marint miljø, samt en overvåkningsplan som sikrer at tiltakene fungerer på en tilfredsstillende måte og vurderinger om hvor lenge en slik overvåkning skal gjøres. Bjorstaddalen Næring AS skal sende en fullstendig avslutningsplan innen 01.07.2023.

DSA skal varsles i god tid før deponiet planlegges avsluttet. Deponiet skal avsluttes i samsvar med endelig innsendt avslutnings- og etterdriftsplan. DSA kan stille spesifikke vilkår til avslutning og fremtidig overvåkning av anlegget i forbindelse med vurdering av den endelige avslutningsplanen.

6 Finansiell sikkerhetsstillelse og kostnadsdekning

Bjorstaddalen Næring AS skal til enhver tid inneha en tilfredsstillende finansiell sikkerhet for dekning av deponiets forpliktelser som følger av denne tillatelsen, inkludert kravene til nødvendige tiltak i avslutnings- og etterdriftsfasen, jf. avfallsforskriften § 9-10. Sikkerheten skal stilles i form av en ubetinget påkravsgaranti fra bank eller en bankkonto som skal være pantsatt til fordel for DSA. Beløpet skal inkludere merverdiavgift. Finansiell sikkerhetsstillelse skal koordineres med tilsvarende sikkerhetsstillelse i henhold til tillatelse fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark.

Størrelsen på garantibeløpet skal beregnes basert på avslutningsplanen. Ved oppdatering av avslutningsplanen skal virksomheten samtidig gjøre en vurdering av om de avsatte midlene er tilstrekkelige. Vurderingen skal sendes til DSA for godkjenning. Det skal gjøres en ny vurdering av størrelsen på garantibeløpet hvert femte år. Vurderingen skal sendes til DSA i forbindelse med virksomhetens årsrapportering.

DSA tar forbehold om at kravet til størrelsen på den finansielle sikkerheten kan endres dersom nye opplysninger eller andre forhold tilsier at dette er nødvendig.

7 Rapportering til DSA

Virksomheten skal sende en årlig rapport til DSA. Årsrapporten skal følge kalenderåret og være DSA i hende innen 1. mars påfølgende år.

Årsrapporten skal følge retningslinjene for årlig rapportering til DSA for virksomheter som håndterer radioaktivt avfall. Dokumentet finnes på nettsidene www.dsa.no under fanen regelverk. I tillegg skal den årlige rapporten inkludere resultater fra måleprogrammet og miljøovervåkingen. Rapporten skal inneholde en sammenstilling og vurdering av trender og variasjoner som inkluderer tidligere års innrapporterte data.

Endringer i strålevernorganisasjonen skal rapporteres til DSA.

8 Beredskap mot akutt forurensning

8.1 Risikovurdering

Dersom det skjer vesentlige endringer i driften, i forhold til slik de er beskrevet i søknaden og som kan ha betydning for utslippene av radioaktive stoffer eller radioaktivt avfall, skal virksomheten gjennomføre en ny miljørisikovurdering.

8.2 Beredskap og forebyggende tiltak

Virksomheten skal etablere og vedlikeholde en nødvendig beredskap mot akutt forurensning. Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller andre grunner oppstår fare for økt radioaktiv forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte strålingsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

8.3 Varsling ved ulykker, uhell og unormale hendelser

Virksomheten skal straks varsle ulykker og unormale hendelser til DSA, jf. strålevernforskriften § 20. Skriftlig rapport skal sendes så snart som mulig og senest innen tre dager.

I tillegg skal også andre myndigheter varsles i henhold til bestemmelsene i forurensningsloven. Andre uønskede hendelser som involverer radioaktive stoffer og som ikke omfattes av varslingsplikten etter strålevernforskriften, skal også rapporteres til DSA.

9 Beste tilgjengelige teknikk (BAT)

Virksomheten skal benytte beste tilgjengelige teknikk (BAT) slik at utslipp til miljø unngås eller holdes på et lavest mulig nivå. All utskiftning av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke radioaktiv forurensning skal benyttes.

10 Kompetanse

Virksomheten skal sørge for at ansatte og andre tilknyttede personer som arbeider med strålekilder, eller som kan bli eksponert for stråling, har tilstrekkelig kompetanse innen strålevern. Videre at nødvendig verne- og måleutstyr er tilgjengelig.

Virksomheten skal ha en kontaktperson, som skal være kontaktperson i strålevernsspørsmål, ha kompetanse innen målinger og bestemmelse av stråledoser, samt gi veiledning til arbeid med radioaktivt materiale og bruk av måle- og verneutstyr.

11 Internkontroll

Virksomheten plikter å ha internkontroll for sin virksomhet i henhold til bestemmelsene i internkontrollforskriften. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, strålevernloven og relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Virksomheten skal til enhver tid ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre radioaktiv forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

12 Eierskifte

Dersom virksomheten skifter eier skal DSA informeres om dette så snart som mulig, og senest en måned etter eierskifte.

13 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter fra DSA føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.